SKLEP SODIŠČA (sedmi senat)

z dne 19. maja 2009 *

V zadevi C-166/08,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Amtsgericht Büdingen (Nemčija) z odločbo z dne 10. aprila 2008, ki je prispela na Sodišče 18. aprila 2008, v kazenskem postopku proti

**Guidu Webru**,

SODIŠČE (sedmi senat),

v sestavi A. Ó Caoimh, predsednik senata, U. Lõhmus (poročevalec) in A. Arabadjiev, sodnika,

* Jezik postopka: nemščina.

generalni pravobranilec: J. Mazák,
sodni tajnik: R. Grass,

po odločitvi, da se odloči z obrazloženim sklepom v skladu s členom 104(3), prvi pododstavek, Poslovnika,

po opredelitvi generalnega pravobranilca

sprejema naslednji

**Sklep**

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 7(1), drugi pododstavek, Direktive Sveta št. 89/397/EGS z dne 14. junija 1989 o uradnem nadzoru živil (UL L 186, str. 23).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru kazenskega postopka proti G. Webru, upravniku družbe Routhier Weber GmbH (v nadaljevanju: Routhier Weber), ki je obtožen, da je živilo prodajal pod zavajajočim imenom.

## Pravni okvir

*Skupnostna ureditev*

Nadzor živil

3 Uradni nadzor živil je do 31. decembra 2005 urejala Direktiva 89/397.

4 V skladu s trinajsto uvodno izjavo te direktive:

„ker je treba podjetjem, čeprav se nimajo pravice upirati pregledom, zagotoviti njihove legitimne pravice, zlasti pravico do poslovne tajnosti in pravico do vložitve pravnega sredstva“.

5 V členu 4 te direktive je določeno:

„1. Pregledi se izvajajo:

(a) redno;

(b) pri sumu neskladnosti.

2. Pregled se izvaja s sredstvi, ki so v ustreznem sorazmerju z zastavljenimi cilji.

3. Pregled se izvaja na vseh stopnjah proizvodnje, izdelave, uvoza v Skupnost, obdelave, hrambe, prevoza, distribucije in trgovine.

[…]“

6 V skladu s členom 5 Direktive 89/397:

„Nadzor obsega eno ali več dejavnosti, v skladu s pogoji iz členov od 6 do 9 in načrtovanimi preiskavami:

1. inšpekcijski pregled;

2. vzorčenje in analiza;

[…]“

7 V členu 6 te direktive je določeno:

„1. Pri inšpekcijskem pregledu se pregledujejo:

[…]

(d) končni izdelki;

[…]

(h) označevanje in predstavitev živil;

[…]“

8 Člen 7 navedene direktive določa:

„1. Za proizvode, navedene v členu 6(1)(b) do (f), se lahko vzamejo vzorci za analizo.

Države članice s potrebnimi ukrepi zagotovijo, da nadzorovana podjetja lahko zahtevajo drugo mnenje.

2. Analize morajo izvesti uradni laboratoriji.

Države članice lahko določijo tudi druge laboratorije za izvajanje teh analiz.“

9 V členu 10 te direktive je določeno:

„Organi, pristojni za nadzor, ustrezno ukrepajo, če odkrijejo ali sumijo na nepravilnosti.“

10 V členu 12 direktive 89/397 je določeno:

„1. Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da imajo fizične in pravne osebe pri pregledih pravico vložiti pravno sredstvo glede ukrepov, ki jih je za izvajanje nadzora sprejel pristojni organ.

[…]“

Označba porekla „feta“

11 V pravu Skupnosti je izraz „feta“ zaščiten kot označba porekla. Z Uredbo Komisije (ES) št. 1829/2002 z dne 14. oktobra 2002 o spremembi Priloge k Uredbi (ES) št. 1107/96

glede imena „Feta“ (UL L 277, str. 10) je bil vpisan v register, določen v členu 6(3) Uredbe Sveta (EGS) št. 2081/92 z dne 14. julija 1992 o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila (UL L 208, str. 1).

12 V skladu s členom 4 Uredbe št. 2081/92:

„1. Da ima kmetijski proizvod ali živilo pravico uporabljati zaščiteno označbo porekla (ZOP) ali zaščiteno geografsko označbo (ZGO), mora izpolnjevati zahteve, navedene v specifikaciji.

2. Specifikacija proizvoda vsebuje najmanj:

[…]

(b) opis kmetijskega proizvoda ali živila, vključujoč surovine in glavne fizikalne, kemične, mikrobiološke in/ali organoleptične lastnosti proizvoda ali živila;

[…]“

*Nacionalna ureditev*

13 V členu 11 z naslovom „Določbe o varstvu pred goljufijami“ različice zakonika o živilih, proizvodih tekoče potrošnje in živilih, namenjenih za živalsko krmo (Lebensmittel-Bedarfsgegenstände- und Futtermittelgesetzbuch), ki se uporablja v zadevi v glavni stvari (v nadaljevanju: LFGB), je določeno:

„1) V okviru poslovne dejavnosti je prepovedano trgovanje z živili pod zavajajočim imenom ali z zavajajočimi označbami ali pakiranjem, ali promoviranje na splošno, ali v posebnih primerih z zavajajočim pakiranjem ali drugimi zavajajočimi izjavami. Za goljufijo gre predvsem:

1. če se za živilo uporabljajo imena, označbe, pakiranja, opisi ali druge izjave, ki bi lahko vodili v zmoto glede značilnosti, zlasti glede vrste, kakovosti, sestave, količine, roka trajanja, porekla, izvora ali načina izdelave ali pridelave.

[…]“

14 V skladu s členom 43 LFGB z naslovom „Odvzem vzorca“:

„1) Uslužbenci, odgovorni za nadzor, in v nujnih primerih policisti so usposobljeni za to, da zahtevajo ali odvzamejo vzorce, ki jih izberejo za pregled, in zanje izdajo potrdilo. Ob upoštevanju drugih določb na podlagi izvedbenih predpisov, sprejetih na podlagi tega zakona, se na mestu shrani del vzorca, ali če tega vzorca ni mogoče ločiti ali razdeliti na dele enake sestave, ne da bi to ogrozilo cilj raziskave, drug kos z istimi značilnostmi, ki ga je izdelal isti izdelovalec kot kos, odvzet za vzorec. Izdelovalec se lahko tej hrambi odpove.

2) Shranjene vzorce je treba uradno hraniti zaklenjene ali zapečatene. Na njih morata biti navedena datum odvzema in datum, po katerem se bodo šteli za odklenjene ali se bodo pečati šteli za odstranjene.

3) Oseba, ki ji je bila prepuščena hramba vzorca in ki ni izdelovalec, ga mora primerno uskladiščiti in hraniti in ga je dolžna na zahtevo izdelovalca ter na njegovo odgovornost in stroške za namene analize dostaviti zasebnemu strokovnjaku, ki ga imenuje izdelovalec in je pooblaščen v skladu z določbami, ki se uporabljajo glede varnosti živil.

[…]“

15 V členih 59 in 60 LFGB so določene kazenske sankcije in upravne globe. V členu 59 LFGB je določeno:

„1) Z najvišjo kaznijo enega leta zapora ali globo se kaznuje

[…]

7. kdor trguje z živilom pod zavajajočim imenom ali z zavajajočimi označbami ali pakiranjem, ali ga promovira z zavajajočim pakiranjem ali drugimi zavajajočimi izjavami in s tem krši člen 11(1), prvi stavek […]

[…]“

**Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje**

16 Amt für Veterinärwesen und Lebensmittelüberwachung (urad za veterino in za nadzor živil) iz kraja Vechta (Nemčija) je 2. novembra 2005 odvzel vzorec živila v prodajalni na drobno, ki spada pod njegovo ozemeljsko pristojnost. Na zavitku proizvoda je bilo ime „Fresca d'Oro, Feta – original griechischer Schafskäse – aus Schaf- und Ziegenmilch in

Salzlake gereift“ (Feta Fresca d’Oro – pravi grški ovčji sir v slanici, izdelan na osnovi ovčjega in kozjega mleka).

17 Proizvod v postopku v glavni stvari je iz Grčije v Nemčijo uvozila družba Routhier Weber. Nato je v zadevno trgovino prispel prek dveh posrednikov, imenovanih „ZHG Offenburg“ in „Zentrale Gronau“.

18 V skladu s členom 1 grškega ministrskega odloka št. 313025 z dne 11. januarja 1994, ki se nanaša na priznanje zaščitene označbe porekla (ZOP) sira feta, je označba „feta“ priznana kot zaščitena označba porekla za beli sir v slanici, ki se tradicionalno izdeluje v Grčiji, natančneje v regijah, navedenih v odstavku 2 tega člena, iz mleka ovc ali mešanice tega s kozjim mlekom.

19 Lebensmittelinstitut Braunschweig (laboratorij za analizo živil v Brunswicku), ki spada pod Niedersächsisches Landesamt für Verbraucherschutz und Lebensmittelsicherheit (deželni organ za varstvo potrošnikov in varnost živil Spodnje Saške), ki je analiziral vzorec v postopku v glavni stvari, je ugotovil, da je sir vseboval 21 % kravjega mleka (± 2 %). Meja zaznavnosti je 3 %. Nato je v skladu s členom 11(1), točka 1, LFGB ime označil kot „zavajajoče“ in vložil pritožbo.

20 Ob odvzemu vzorca v postopku v glavni stvari je bil v hladilnici trgovine, v kateri je potekal ta odvzem, shranjen drugi vzorec. O odvzemu tega vzorca in shranitvi drugega vzorca nista bila obveščena niti proizvajalec proizvoda v postopku v glavni stvari niti družba ZHG Offenburg.

21 Družba Routhier Weber, ki ni navedena na etiketi živila v postopku v glavni stvari, ni bila obveščena niti o odvzemu navedenega vzorca niti o obstoju drugega vzorca. Prvič je za analizo vzorca izvedela v postopku v glavni stvari 21. marca 2006, torej skoraj tri mesece po preteku roka za hrambo navedenega živila. Drugo mnenje tako ni bilo več mogoče.

22 Staatsanwaltschaft Gießen (tožilstvo v Gießnu) je 22. decembra 2006 obtožilo poslovodjo družbe Routhier Weber G. Webra, da je tržil živilo pod zavajajočim imenom in tako kršil člen 11(1), prvi stavek, LFGB, ter zahtevalo začetek kazenskega postopka.

23 V okviru tega postopka se predložitveno sodišče sprašuje, ali se lahko obtoženi, ki je tržil proizvod v postopku v glavni stvari, obravnava kot nadzorovano podjetje v smislu člena 7 Direktive 89/397, kar bi, če je odgovor pritrdilen, pomenilo, da ima ta pravico zahtevati analizo drugega vzorca, da pridobi drugo mnenje.

24 V teh okoliščinah je Amtsgericht Büdingen prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba izraz ‚nadzorovana podjetja' iz člena 7(1), drugi pododstavek, Direktive 89/397 […] razlagati tako, da zajema ne samo proizvajalce, ampak tudi vsakogar, ki trži živila, če zadnji v okviru kazenskega prava ali prava o prekrških odgovarja organom pregona za stanje in označevanje živil?"

**Vprašanje za predhodno odločanje**

25 Na podlagi člena 104(3), prvi pododstavek, Poslovnika lahko Sodišče po opredelitvi generalnega pravobranilca, če je mogoče iz sodne prakse jasno sklepati, kakšen bo odgovor na zastavljeno vprašanje za predhodno odločanje, kadar koli odloči z obrazloženim sklepom, v katerem navede ustrezno sodno prakso.

26 To določbo je treba uporabiti v tej zadevi.

27 Predložitveno sodišče želi z vprašanjem v bistvu izvedeti, ali je treba člen 7(1), drugi pododstavek, Direktive 89/397 razlagati tako, da se kot „nadzorovano podjetje“ v smislu te določbe obravnava družba, ki je uvozila in nato tržila živilski proizvod ter katere poslovodja na podlagi analize vzorcev tega proizvoda, ki so bili odvzeti v prodajalni na drobno, v okviru prava o prekrških ali kazenskega prava odgovarja organom pregona za stanje in označevanje živil.

28 V zvezi s tem je treba najprej opozoriti, da iz besedila navedene določbe izhaja, da mora vsaka država članica zadevnemu gospodarskemu subjektu priznati pravico do drugega mnenja (sodba z dne 10. aprila 2003 v zadevi Steffensen, C-276/01, Recueil, str. I-3735, točka 42).

29 V obravnavanem primeru je po eni strani iz točk 21 in 22 tega sklepa razvidno, da družba Routhier Weber ni bila obveščena niti o odvzemu vzorca v postopku v glavni

stvari niti o obstoju drugega vzorca, po drugi strani pa, da je bil poslovodja te družbe na podlagi teh nadzornih ukrepov obtožen, da je dal v promet živilski proizvod pod zavajajočim imenom.

30 Vendar je Sodišče že presodilo, da je namen drugega mnenja zagotoviti zakonite pravice gospodarskih subjektov, še posebno njihovo pravico do vložitve pravnega sredstva proti ukrepom, sprejetim za izvajanje nadzora (zgoraj navedena sodba Steffensen, točka 48).

31 Iz tega izhaja, da je treba navedeno družbo v položaju, kot je ta v postopku v glavni stvari, v katerem je bil proti neki osebi kot poslovodji družbe uvoznice živilskega proizvoda na podlagi rezultatov analiz vzorcev tega proizvoda, odvzetih pri trgovcu na drobno, sprožen kazenski postopek, obravnavati kot „nadzorovano podjetje“ v smislu člena 7(1), drugi pododstavek, Direktive 89/397 (glej po analogiji zgoraj navedeno sodbo Steffensen, točka 49).

32 Res je, da gre v zadevi v glavni stvari v nasprotju z dejanskim stanjem v zadevi, v kateri je bila izrečena zgoraj navedena sodba Steffensen, za kazenski, in ne za upravni postopek, in da ne gre za vprašanje „pritožbe“ pred sodiščem, ampak za neposredno predložitev sodišču zaradi obtožbe tožilstva. Vendar kot trdi Komisija Evropskih skupnosti, čeprav se najprej zdi, da se člen 10 Direktive 89/397 nanaša na upravne ukrepe, je iz navedene sodbe razvidno, da države članice ukrepajo na podlagi te direktive, tudi ko s prisilnimi ukrepi uveljavljajo spoštovanje predpisov v zvezi z živili. Pravice do obrambe, določene v členu 7(1), drugi pododstavek, navedene direktive pa so v kazenskem postopku posebno pomembne.

33 Poleg tega okoliščina, da v zadevi v glavni stvari uvoznik ni naveden na etiketi zadevnega živila, ne sme ovirati izvajanja pravice do drugega mnenja. Iz besedila člena 4(3) Direktive 89/397 in naštevanja različnih stopenj, v katerih se izvaja nadzor, je namreč

razvidno, da lahko upravni in/ali prisilni ukrep zadeva veliko ljudi, veliko več, kot jih je navedenih na etiketi v skladu z ureditvijo Skupnosti v zvezi z živili.

34 Ob upoštevanju zgornjih ugotovitev je treba na vprašanje odgovoriti, da je treba člen 7(1), drugi pododstavek, Direktive 89/397 razlagati tako, da se kot „nadzorovano podjetje“ v smislu te določbe obravnava podjetje, ki je uvozilo in nato tržilo živilski proizvod ter katerega poslovodja na podlagi analize vzorcev tega proizvoda, ki so bili odvzeti v prodajalni na drobno, v okviru prava o prekrških ali kazenskega prava odgovarja organom pregona za njegovo stanje ali označevanje.

**Stroški**

35 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (sedmi senat) sklenilo:

**Člen 7(1), drugi pododstavek, Direktive Sveta št. 89/397/EGS z dne 14. junija 1989 o uradnem nadzoru živil je treba razlagati tako, da se kot „nadzorovano podjetje“ v smislu te določbe obravnava družba, ki je uvozila in nato tržila živilski proizvod ter katere poslovodja na podlagi analize vzorcev tega proizvoda, ki so bili odvzeti**

**v prodajalni na drobno, v okviru prava o prekrških ali kazenskega prava odgovarja organom pregona za stanje navedenega proizvoda ali za njegovo označevanje.**

Podpisi